

Natuur rond het Markdal

Info: 06-40007219

Verbraming

Je ziet ze werkelijk overal! In de berm, op de oever van het kanaal, in het bos en, als je niet oppast, ook in je achtertuin. Bramen 'takke planten' zijn het met hun stekelige doornen en warrige stengels. Daar kunnen maar weinig mensen liefde voor opbrengen. Behalve dan natuurlijk de liefhebbers van klein fruit. Wist je dat de officiële soortnaam Rubus is en dat onder die noemer ook frambozen (*Rubus Idaeus*) vallen en Japanse wijnbessen (*Rubus Phoenicolasius*) of loganbessen (*Rubus loganabaccus*)? Allemaal heerlijke vruchten!

Bramen: ideale uitkijk- en schuilplaats voor teruggekeerde Boomkikkertjes.

Toch staat bij mij de plant vooral te boek als een teken van verstoring van de natuur door stikstof. Het was voor mij dan ook een grote verrassing dat ik er onlangs achter kwam dat die conclusie veel te simpel is. Want eigenlijk is Nederland van nature een bramenland met zijn ruim 200 verschillende soorten. De focus op 'de braam' in het stikstofdebat doet onrecht aan de op zichzelf waardevolle plant. Onrecht, omdat in ons klimaat de vele soorten bramen, op wat uitzonderingen na, altijd al van nature prominent aanwezig zijn geweest. De rijkdom aan soorten gaat samen met een breed spectrum aan specifieke groeiplaatsen, variërend van zuur tot kalkrijk en van voedselarm tot voedselrijk. Tal van bramensoorten zijn karakteristiek voor oude cultuurlandschappen en bossen met hoge natuurwaarde. De Rubus levert in het algemeen ook een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit.

De verscheidenheid aan bramen is op zichzelf al waardevol voor de biodiversiteit, maar bramen vormen ook een goed leefgebied voor soorten uit verschillende diergroepen.

Boomkickers maken bijvoorbeeld dankbaar gebruik van de bescherming die de stekels van de braam bieden, reeën en herten eten de

bladeren, vlinders en andere insecten halen nectar uit de bloemen en vogels en zoogdieren eten de vruchten. Van verschillende sprinkhanen is bekend dat ze bramen graag gebruiken als baltsplaats.

Bramen-kenners vinden daarom dat de soort in de Nederlandse natuur een eervollere plek verdient dan dat hij nu heeft. In de een brochure 'OBN-brochure Bramenland Nederland, soortenrijkdom en natuurwaarde' beschrijven ze hoe de grote soortenrijkdom van bramen in Nederland en in onze buurlanden het gevolg is van bijzondere genetische, morfologische en ecologische eigenschappen van de plant. Ook worden de karakteristieke bramenflora's van afzonderlijke landschappen in Nederland beknopt beschreven en geïllustreerd. Is de lucht dan nu geklaard voor bramen? Nee zo is het ook weer niet. Vooral exotische soorten kunnen in ons land wel degelijk voor 'verbraming' zorgen. Het fenomeen is, in het algemeen, wel degelijk een indicatie voor een minder goede natuurkwaliteit. Zo tieren sommige soorten welig door stikstof. Ook minnen de planten droge zandgronden en daarmee is hun overvloedige groei een aanwijzing voor verdroging. Ook bij natuurbeheerders waart het schrikbeeld van 'bramen & brandnetels' al vele decennia rond en dat is niet voor niets. Want als de braam woekert krijg je de Rubus niet zomaar weg. Kennis van de verschillende soorten (woekeraars of zeldzame variëteiten) evenals inzicht in bodemgesteldheid en waterhuishouding kan beleidsmakers helpen in het natuurbeheer. En daar plukken we dan uiteindelijk allemaal de vruchten van in een gezond en groen 2024!

Markandalletjes

* Lang geduurd, maar nu zijn de bomen kaal. Het eerste winterstormpje Pia heeft weinig blaadjes meer om weg te blazen. Wel zijn de nesten nu te zien. Die van eksters hebben een dakje, die van kraaien zijn dakloos.

* Alleen dennen, sparren, en soortgenoten behouden hun groen door de 'naalden'. Daardoor verdampen ze dubbel veel grondwater. Verdampen gaat via bladeren of naalden. Loofbomen zijn zuiniger, want die kiezen's winters een bladloze winterslaap!

* Land van Ons koopt 8 ha land in Brabant. Gelukkig. Bij natuurgebied de Brand, bij Udenhout. Is voor duurzaam boeren. Brabant is ondervertegenwoordigd, daarom zoekt Land van Ons meer grond in Brabant. Wie heeft een tip? Heel welkom!

* Chaamse Beek percelen tussen A58 en Ulvenhout nu door Breda bestemd als natuur. Dat geeft zekerheid en stroomt veel rustiger.

* Mooie historische fotogalerij langs Sulkerpad!

* Na de Kerst voor oudjaar op jacht? Ja in heel Nederland jacht naar nog bloeiende planten! Worden het er meer dan 400 soorten? Ook rond het Markdal wordt de 'jacht' geopend! Zondagmiddag 31 december. 13u30-15u30. Goed voor de 'oliebollengoesting'. Aanmelden via website IVN Mark&Donge.

* Vogels? Nu eens noordelijk. Lage Vucht poldeer: Indische Gans (Reinier van Loo), kleine kwetterende Cetti's Zanger (Leo Nagelkerke). En dan boven de Haagse Beemden Slangwijk-Lange Bunders: twintig Brandgansjes (Oscar). Ooievaar, Goudplevieren en Grote Zaagbekken zagen David Janssens, Rutger van Ouwerkerk, Erik van Boxtel, Jarek van Houten! Voor elk wat wils, bij welk weer ook. Druppels waaien weg of drogen op (ooit!).

*** voor iedereen een fijne warmhartige, sfeervolle overgang naar een duurzaam 2024 gewenst! ***

Joop van Riet – IVN natuurgids Mark&Donge

Een succesrijk initiatief wordt geschiedenis. Nergens een plek te vinden? Waar kennen we dat van?

Afsluiting 2023 met hoogwater bij Daesdonck